

Latweeschu Awises.

Nr. 52. Zettortdeend 27tâ December 1845.

Awischu laffitajeem.

Meers un preeks un labbklahschana no Deewa ta Kunga.

Tâ kluui fazzijis kahdam no saweem draugeem, kad winni schinni ruddent no rihta eenahkufchi mannim labbu rihtu wehleja, tad — mettuschees kahdu brichtinu wallodâ teem kluui fazzijis: Zif manna dwehsele irr noskum-musi un apbehdinata! Mannim irr kâ kahdai feewai, kam behrnu raises turwu; kâ schi nesin-nadama woi winnas noskumschana tai beigsees par preeku un lihgsnibu, jeb par pohstu, kâ schi irr gurdena sawôs kaulôs un panihkufi sawâ prahâ, tâ ir es ne warru sawu prahâ un sawas dohmas walbiht, kâ tahs ne apkrautu man-nu firdi ar nopuhfchanahm. Kad tai Deewa namnâ dabuju sawas behdas iskrattihst preeksch Deewa sawa Kunga, un preeksch teem, kas to Kungu mihlo, tad ta firds gan paleef we-glaka — bet kad janemm mahjâs pahrnahku-scham atkal spalwa rohkâs falist sapraschânu un gudru mahzibu us papihri, tad eekam spalwa dabbu papihri flazzinâht ar tinti, jaw affarina nobirst papreekschu us to papihri, un ta tinte us scho flapjo weetu nahkufi, ne gribb spalwai waltu laut, par to paschu pahreet pahri. Kaut kahds Deewa engelîs peenahktu mannim klah, man eedoht jaunu azzu redsefchanu, lai jelle ta firds mannim atkal atwehrtôhs us lihgsnibu un us preeku. Tâ fazzijis sawam draugam, wehl teem fazziju: es sawas behdas samettischu us kahdu awischu lappinu, lai tahs eet laudis — un ja Zums irr mihlestiba un eepreezinâschanas gars, tad atbildeet mannim wahrbinu kahdu prettin. Us to winni atbildeja: Kalabb ne, Deews jaw warr arri spehzigis buht eeksch mannis pawahjina.

Manna firds tâ irr apbehdinata par Lewis, Tu Latweeschu tauta! Kas Lewis mihlo — tam irr affaras janorand par Lewis. Tâ ne

falku neween es, tâ fakka katrs, kas to gaismu mihlo, to rihta swaigsi mihlo, kas irr nahkufi spihdeht teem, kas tumfiba fehsh. Kad isgah-juschâ awischu lappinâ kahds rakstijis mums to sinu dewe, kâ 2 skohlas schinni gaddâ kahdâ Kur-semmes widdû subbuschahs, tad winni tâ raksta: „Preezajees nu, tu tumfiba, schi swezzite „isdissuse! bet raudait, juhs gaifmas „behrni, kâ no muhsejeem tif dauds palik „kufchi tumfiba! jo tumfiba staiga tas ees „naidneeks un melle, furru tas aprih.“ Salamans bij kehniensch, bija no Deewa augsti zelts, pee winna bija tahda gudriba un sapraschana, kâ to paschu daudsinahs lihds pastarai deenai, schis gudrais Salamans fakka: Ja ta gudriba tawâ firdi nahks, un ta sinna-schana tawai dwehselei mihliga buhs, tad turrehs labs padohms par tew wakti, un sapraschana tewi paglabbahs. Ba ta tew isglahbj no ta launa zetta, no tawih-ra, kas pahrwehrtitas leetas runna. Un Salamans schohs wahrduhs irr rakstijis, turre-dams Deewa atsihschânu un pasihdams pasauli. Schee wahrdi irr pateefigi wahrdi, no scho wahr-du pateefibas naw neneeks suddis un ne suddis neneeks muhschigi.

No behrnu kahjahm us to esmu puhsejes, wairoht atsihschânu un sinnaschânu pee Latwee-scheem, un jaw tobrihd Deews, ja ne wairak eeksch sapneem mannim wehleja — uskapt us kahdu kanzeli un passubbinâht laudis, nahkt pee gudribas un peekt pe sinnaschanas. Nu esmu jaw II gaddus mahzitaja amnatâ; zif firdigi esmu usnehmees, skohlas zelt! zif firdigi us to puhletees, to weenu lectu sawai draudsei eedoht, us kam wissa winnas labbklahschana weenwe-nigi warr dibbinâtees, weenweenigi warr stipru pamattu atrast, tai eedoht sinnaschânu, tai at-wehrt prahânu us gudribu un sapraschânu, us to,

eepasibtees labbi ar teem raksteem, ar to wahrdu, kas irr faukts: Deewa wahrds, ar to wahrdu, kas to nabbagu zilweka behrnu israuĳ no behdahm, no gruhribahm, no grehku walgeem, no pohsta un famaitaschanas. Us to esmu puhlejees ar wissu firidi un prahtu un spehku — talabb esmu zil reis agri zehlees un wehlu nomohda bijis, — un — fur irr tee, kas to passubbinaschanu buhtu peenehmuschi, zil irr to, kas to tumfibu buhtu atmettuschi — un kas tai gaisma staigatu, fur winnu kahjas irr labbi paglabbatas un pasargatas no wissas peedurschanas un peedaufischanas?! — Es esmu nehmis daschu jaunekli, es esmu tam eedewis tahs sahles, kas warreja winna azzis darriht redsofchas — un kad tam wehl nahzu klahr ar karroti, tad winsch manni irr waiga fittis, un irr isfweedis tahs sahles no mannahm rohkahm ahra, un irr mannis atstahjis apkaunotu preekisch wisseem, kas to redseja. — Ak Zuhz tizzigee mahzitaji, Zuhz deewabihjigee kungi! — Zuhz puhlejeetees — eedohr Latweeschu tautai labba kas deenas, tai atnemt winnas gruhribas, to sehbinahrt weena gohda ar zittahm mahzitahm tautahm, Zuhz no mahzitas tautas buhdami, gribbat winnu nemt par mahsu, Zuhz gribbat ar to eet sakehruschees par pasauli — Zuhz gribbat to ispuschkoht, lai winnas waidsinsch paliktu glihts un spohsch un patihkams — Zuhz ne gribbat skauga prahtu turreht, juhz gribbat lai winna, ka kahda jauna eenahzeja, kluhtu it ihpaschi ar preeku usluhkota no teem, kas to reds eeksch juhfu beedribas — bet — firds kahpj pa mutti ahra, to leezinajoht — winna raustahs un turras Jums sihwi prettim, ka kahda meita, kas aiskrasne ween irr audsinata, kas bihstahs no katra sweschineeka, ja naw apraistais schihdens. — Ja winna nahktu drohschi pee jums klahrtu, un winna kautu jums walku, tai eepiht mattinus, tai nomasgaht skaidri mutti un rohkas, ja ta atmestu sawus lupatus, un nemtu juhfu drehbes prettim, tad winna buhtu ta wissuskaisstaka par dauds meitahm, tad tai prezzineeku ne truhktu, kas gamiletu ar to famestees mihla draudsiha. Bet nu winna ne nahk pee Jums! kuhdsatees ar affarahm,

winna ne nahk, labbinajeet winnu ka labbinadami, winna ne nahk, jo ta winna schehlojahs: kas pee jums irr gahjis, tas naw dabbutis atpaks kat greeftees, tas atstahjis sawu mahti, naw to wairs turrejis gohda! — Un es ne leedsobs, — mannim tik ne wissa duhscha irr atnemt, eet un puhletees un darbotees un strahdaht, lai winna zeltobs no tahs aiskrasnes ahra, un lai jelle apsehstobs us to gohda krehflu, us ko tahs zittas mahsas fehseh, kas ka gudras jumprawas sawus lukturus irr pildijuschas ar to elju tahs gudribas un sinnaschanas un atsihschanas. — Ak Kungs, mans stiprais Deews! kas tu effi fazzijis sawa wahrda: ka tu to eeluhjuschu needru ne gribbi salaut un to kwehpedamu dakti ne gribbi isdsehst — kas tu no nahwes saitehm schinni gadda mannis effi atraifijis walkam — lai es wehl paliktu dsihwotajs, eedohdi mihlestibu, eedohdi pateefibu, un eedohdi patihkamu balsi kahdam no taweem behrneem, ka jelle rastobs kahds, kas no mannas zerribas, kad nu ta eet nihkschanâ, atnemm tohs preekeschautus, kas scho mannu zerribu irr safeegguschi; — eedohdi kahdam stipru rohku, schohs autus noplehst, lai es dabbutu eeraudsiht to Latweeschu tautu iszeltu no tahs aiskrasnes un sehbinatu preekâ un labbklahschanâ, tad es ne raudatu wairs behdu affaras, tad es lihgsimotohs ar neisflawejamu lihgsnibu, tad es fazzitu: ak Deews, zil Tawa tehwa firds irr labba! Kungs lai nu taws kalps meerâ aiseet, jo mannas azzis tawu pestischanu irr redsejuschas, kas irr nahkufi un irr glahbusi un pestijusi to tautu, ko esmu schkittis pasudduschu un panihkuschu un ismestu no labbklahschanas. Gepreezini tu mannis un eeligimo tu mannis un spehzini tu mannu wahjibu! Un kad es esmu behdas redsejis, ka kahdai mahtei behdas un bailes Jareds, kam buhs dsemdeht, tad — dohd mannim arri redseht mahtes swehto lihgsnibu par to, ka mannas raises newald walti bijuschas, ka ta Latweeschu tauta eemihl sinnaschanu un speeschahs pee mahzibas. Un ka tahs mahtes firds dsemdejuse wessalu behrninu pahrlubst no pateizibas prett Lewin, ka winna atsihst: tikween tawa schehlastiba winnai to behrninu mihlu irr

eederuſt, tà irr es ne gribbu leppotees, gribbu paſemmigs buht un faukt ar ſtannu un ſtaltu balſi: ne man, ne man — bet Deewam peederr gohds un ſlawa un pateiziba. — Gan nu eſmu krattijis un behris ſawas behdas ahrâ no firde weetinâs, kaut wehl atleekahs labs pulziſch paſlehtôs firdeſſambarôs, bet ja tew irr brahla firde un tuwalaja mihleſtiba, nahz iſdelde ir tahs paſchas us papibri usmeſtas behdas ar kahdu eepreezinajamu wahrdinu.

Dſeſſimu grammatâ ſtahw rakſtihts 412tâ dſeefmâ: Kad behdas Tew ſagrabbj, Pats augſtais Deews Tew glabj; No netizzibas raujees, Un Deewam ween pakaujees; Deews warr tahs bailes kluffeht un tew liſt preekâ duffeht. Ziſ ſchee wahrdi pateefiba! Schinnſ gaddâ Deews mannis ar daſchadahm behdahm peemeflejis; bij man kappôs jaguldina no raddeem mihteem, Deews mannim firsnigi mihtototu ammata beedri zaur nahwi atnehme, eſmu patſ ſlimnibu us nahwi iſzeetis; tas nahze no ta Kunga un bija weeglafi panest; bet irr mannim arri behdas un firdehſti nahkufchi no zilwekeem, arri ſchihſ bija japanesſ; tà zaur behdu juhru peldeſdamam mannim ne bija nedſ luſte nedſarri eefpehſchana par muhſu awiſchm ruhpetees. Deews ne liſte tahm lappinahm nihkt un neweenu gaddu man tiſ dauds paligiſch awiſchu rakſiſchanas naw bijuſchi, tà ſchinni gaddâ. Par to lai irr teiktſ Deews tas Kungs! Bet jaſakka man arri teem rakſitajeem pateiziba! Paligu mannim dewuſchi, manni ammata beedri: Lundberg, Birſchumuiſchas mahzitajs un prahwehſtis; Wagner, Nerretas mahzitajs; Hillner, Rindes mahzitajs; Burſy, Meſchumuiſchas mahzitajs; Kaiſon, Leel-Auſes mahzitajs; Hof, Subbates mahzitajs; Richter, Dohbeles mahzitajs; Braſche, Ribzes mahzitajs; Büttnner, Schlehkes mahzitajs; Elverfeld, Tuffumes mahzitajs; Bienitz, Leepajes mahzitajs; A. Stender, Ehlpils mahzitajs. Tee pagasta ſfohlmeiſteri P. Strauchmann, Schaimê; S. Kahnberg, Wolguntê; S. Putrin, Tittelmindê; S. Veier, Ehrbergu muiſchâ; Andreas Bergmann, Zihrawê; J. Weinberg, leelâ Swehtes muiſchâ;

M. Vieting, Snehpelê; tee pagasta teefas ſfrihweri A. Leitan un A. Janowſky; tas muiſchas usraugs Burgeneef; tas wehweris A. Stellmafer; tee rakſtitaji E. S.; S. M.; ka wahrdi man naw ſinnami.

Un pat beidſoht ar jo leelu pateizibu gohdam peeminnu Dalba mahzitaju G. Kupffer, kas neween paſchi ar ſaweem rakſteem muhſu lappinas irr puſchfojuſchi, bet arri leelu palihdſibu mannim zaur tam irr parahdijufchi, ka mannâs neſpehziſas deenâs tee muhſu awiſchu lappinas irr apgahdajufchi. Lai Deews winnus ſpehziſina un paſſubina jo prohjam ſawu lukturi liſt puhram wirſû.

Beigſchu, tà eſmu eefahzis: Meers un preeks un labklahſchana no Deewa ta Kunga ar fatru, kas ſchohs wardus laffa. Rakſtihts Jalgawâ tai 23ſchâ Dezembera 1845.

W. Pantenius,

Jelgawas Latw. rihta; mahzitajs un Latw. awiſchu apgahdatajs.

Teeſas ſludbinaschanas.

Us pawehleſchanu tahs Keiſeriſkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſis 2c. 2c. 2c., tohp no Krohna Behrmuiſchas pagasta teefas wiſſi tee, kam kahdas taiſnas praſſiſchanas buhtu pee ta no mahjahm iſliſta Udſes muiſchas ſaimneeka Geerte Wezwaggar, par kurra mantu parradu deht konkurſe ſprekſta, usaizinati, pee ſaudeschanas ſawas teefas lihdſ 16tu Webruar 1846, kas par to weenigu un iſſlehgſchanas terminu noliktſ, ar ſawahm praſſiſchanahm ſcheit peeteiktſes, jo wehlaſ ne weenu wairſ ne klaufihſ. Krohna Behrmuiſchas pagasta teefa, tai 15tâ Dezember 1845.

(Nr. 708.)

J. Dſeedruſ, peefehtetajs.

Alfred Penz, pagasta ſfrihweris.

Kad tai 5tâ Janwar 1846 agrumâ ſchê rekrufchi lohſeſchanu noturrehſ, tad tohp zaur ſcho no Edohles pils pagasta teefas tahs muiſchas un pagasta-palizeiſas usaizinataſ, tohs appakſchâ peeminnetus Edohles pils pagasta lohjeklus, no kurreem naw ſinnams, kur tee taggad peemiht, us to 4tu Janwar 1846 pee wakkara laikâ ſchê atſtelletht; jo tam prektim ta lohſe preekſch teem no pagasta wezzaka buhtu iſwelkama.

Wahrdi to minnetu pagasta lohjeklu:

- 1) Friſſis Friedrichbergis,
- 2) Kahrlis Friedrichbergis,

- 3) Kahlis Walbeers,
- 4) Ehrmans Mertens,
- 5) Gottfried Grotberg, (pehrn gaddâ rekruhtis buhdams, isbehdsis).

Eobles pils pagasta teefa, tai 12tâ Dezember 1845. 2
 (Nr. 204.)   Jahnis Gruntmann, pagasta wezz.
                   C. Leppewitsch, pagasta teef. skrihw.

No Brambergumuischas pagasta teefas tohp wiffi par-
 radudewiji ta libdsschinniga Wehtrasmuishas Wiitschu-
 lu = mahju fainneeka Jahnâ Indriksohna, un ta
 libdsschinniga Brambergu = muishas Wschkeneeku
 mahju fainneeka, Dahwe Willumsohn, par ka
 mantahm parradu deht konkurse spreesta, usaizinati,
 diwu mehneschu starpâ, prohii wißwehlat libds 8tu
 Webruar 1846 ar sawahm praffischanahm schreit
 peeteiktees. To buhs wehrâ nemt! Wehtras muish-
 schâ, tai 13tâ Dezember 1845. 2
 (Nr. 437.)   D. Brehdermann, peefschdetajs.
                   Kunsten, teefas skrihwieris.

Zaur scho tohp sinnamu darrihts, ka Krohna Usma-
 muishâ no nahkofschem Jurgeem 3 mahjas us noh-
 ma isdohdamaas irr; teem, kas tahs uenemt gribbe-
 tu, japeeteizahs pee muishaswaldischanaas. Krohna
 Rennes pagasta teefa, tai 14tâ Dezember 1845. 3
 (Nr. 407.)   J. Austrupp, peefschdetajs.
                   Kaue, teefas skrihwieris.

Tai 21mâ November f. g. irr bruhns darba = firgs,
 9 gaddu wezz, fapihds us Wirzawas = Elleijas fainneeka
 Wisnanna gannibahm atrasts. Kad nu libds schim
 neweens to sirgu naw meklejis, tad tohp tas, kam tas
 firgs peederretu, zaur scho usaizinahts, triju neddelu star-
 pâ schein peeteiktees un sawu sirgu prettinn nemt, jo
 pehz schi termina to sirgu pahrdohs. Krohna Wirza-
 was pagasta teefa, tai 3schâ Dezember 1845. 1
 (L. S.)   D. Brauer, pagasta wezzakajs.
 (Nr. 1038.)   J. Henko, teefas skrihwieris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas praffischanas buhtu
 pee ta bijuscha fainneeka eelsch Kauzemindes Birsem-
 neeku mahjahm, Jahnâ Wahwer, par kurreu mantu
 parradu deht konkurse spreesta, tohp zaur scho usaizi-
 nati, wiffwehlat libds 12tam Janwar 1846 pee schihs
 pagasta teefas peeteiktees, jo wehlat neweenu wairß
 ne klausihß. Kauzemindes pagasta teefâ 24tâ Nowem-
 ber 1845. 2
 (L. S.)   Pagasta wezzakajs Friß Scheeme.
 (Nr. 75.)   Pag. teef. skrihw. J. Drenger.

Zittas fluddina schanaas.

No Iggenes muishas waldischanas un pagasta tee-
 fas tohp wiffi pee Iggenes pagasta peerafstiti pagasta
 lohzefti, kas taggad zitturusturrahß, usaizinati, wiß-
 wehlat libds 1mu Janwar 1846 ne titween sawas
 Krohna un pagasta nodohschanas atlihdsinahß, bet ar-
 ridfan sawas pahrrakstischanas labbad pee Iggenes pa-
 gasta teefas peeteiktees un sawus uenemischanas = atte-
 status usrahdiht, zittadi winnus no Iggenes rewistio-
 nes-ruffa dsehfihs. Iggenê, tai 6tâ November 1845. 1
                   Iggenes muishas = waldischana.

Lohßs firgs ar mellahm krehpehm un mellu asti irr
 par Jehkaba-laiku peeklihdis pee Sleklas fainneeka
 Jaana Bruhn. Kam tas firgs suddis, tas winnu tur
 warr dabbuht. 1

Wiffus tohs, kam es to parradâ buhtu, es scho
 weetu atstahdams, usaizinaju, libds 28ta Dezember
 mehnescha Luttringes pagasta teefas = nammâ fewi bil-
 dinates, kur tad ta parradu = atlihdsinaschana notiks.
 Luttringe 12tâ Dezember 1845. 1

Badendiek,
 Luttringes pagasta teefas skrihwieris.

Nahfoschâ gaddâ, un ta arr ifkatru gaddu diwue
 tirgus Wirbes muishâ pee Talses turrehs: to pirnu
 3otâ August un chtru 23schâ Oktober, t. i. tresch-
 deen tahs wezzas luhgschanaas deenas. 3

S i n n a.

Teem, kam patiktu, schahs Latweeschu Awises ir turpmaß lassihß, schein sinnamu darra, ka
 tahs arri nahfoschâ 1846tâ gaddâ rakstihß. Waksfa, apstelleschana un wiffas zittas leetas paliks
 kâ preekschlaikâ; bet lai warretu sinnahß, zil awischu lappas buhs likt rakstids eespeest, tad ifkatrs
 gohbigß lassitais tohp luhgts, Steffenhagen kungam pee laika to usdoht, ka tas pirzeju wahrdus
 un nauhu warretu salassihß. Jo tee, kas wehlati schahs lappinas apstelleshs, ne warrehs par
 lauru nemt, kad tea tohs pirmajus nummerus ne dabbuhs libds.

B r i h w   d r i e k e h t.

No juhrmallas = gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas = rahts U. Weitlee,
 No. 452.

